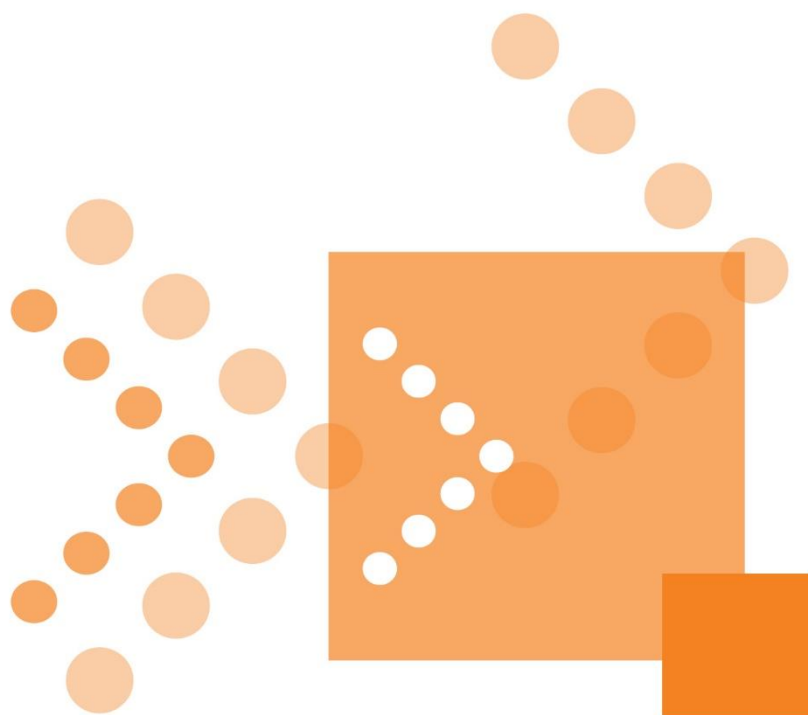

Μελέτη αποτύπωσης των ωφελούμενων
της Δράσης «Υποστήριξη ερευνητών
με έμφαση στους νέους ερευνητές»
του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020»

Α' ΚΥΚΛΟΣ
2017 - 2019

Η έκδοση παρουσιάζει τα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας του ΕΚΤ για την αποτύπωση των ωφελούμενων της Δράσης «Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές (ΕΔΒΜ34)» Α' κύκλος. Το παρόν αποτέλεσε το «Παραδοτέο 1.14 – Αποτύπωση ωφελούμενων Δράσης ΕΔΒΜ34» του Υποέργου 1 «Μηχανισμός Αποτίμησης 4 δράσεων του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» της Πράξης «Αξιολόγηση δράσεων ΕΣΠΑ Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5010794. Η Πράξη «Αξιολόγηση δράσεων ΕΣΠΑ Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης για λογαριασμό της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο), μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020".

Η ανάλυση των δεδομένων και η παραγωγή των δεικτών υλοποιήθηκε από το Τμήμα Δεικτών και Δράσεων ΕΤΑΚ του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης.

Συντελεστές έκδοσης:

Δρ. Εύη Σαχίνη, Δρ. Νένα Μάλλιου, Δρ. Νίκος Καραμπέκιος, Δρ. Χαράλαμπος Χρυσομαλλίδης, Μαργαρίτης Προέδρου

Ομάδα εργασίας:

Ειρήνη Ανδρικήκη, Δρ. Νίκος Καραμπέκιος, Αγάθη Μπελούλη, Γαλάτιος Σιγανός, Δρ. Χαράλαμπος Χρυσομαλλίδης

Επιμέλεια Έκδοσης: Χριστίνα Δεμίρη

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Δήμητρα Πελεκάνου

Προτεινόμενος τρόπος αναφοράς:

ΕΚΤ (2019), *Μελέτη αποτύπωσης των ωφελούμενων του Α' κύκλου (2017-2019) της Δράσης «Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020»*, Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ | ΕΙΕ

Copyright © 2019 Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

δ: Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 11635 Αθήνα

• τ: 210 7273900 • f: 210 7246824 • e: ekt@ekt.gr • www.ekt.gr

Το έργο αυτό διατίθεται με άδεια Creative Commons

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές

Προκειμένου να δείτε αντίγραφο της άδειας επισκεφθείτε:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Η έκδοση διατίθεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <http://metrics.ekt.gr/>

ISBN: 978-618-5355-30-2 (print)

ISBN: 978-618-5355-24-1 (pdf)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα μελέτη αποτελεί ένα από τα παραδοτέα της Πράξης «Αξιολόγηση δράσεων ΕΣΠΑ Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης». Η συγκεκριμένη Πράξη στοχεύει στην εδραίωση ενός μηχανισμού παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των δράσεων για τη στήριξη των νέων ερευνητών/τριών που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Η αξιολόγηση είναι εξίσου σημαντική με την υλοποίηση των δράσεων αυτών γιατί, αφενός, δίνει στους φορείς σχεδιασμού πολιτικής την απαραίτητη πληροφορία, προκειμένου να προβαίνουν έγκαιρα στις αναγκαίες διορθωτικές κινήσεις, και αφετέρου αποτυπώνει τις ωφέλειες των δράσεων όπως προσλαμβάνονται από τους ίδιους/ες τους/τις ωφελούμενους/ες.

Ειδικότερα, οι παρεμβάσεις που παρακολουθούνται είναι:

(α) οι υποτροφίες υποψήφιων διδασκόντων,

(β) οι υποτροφίες μετά-διδασκόντων ερευνητών/τριών,

(γ) η απόκτηση ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας σε νέους επιστήμονες και

(δ) η χρηματοδότηση ερευνητικών ομάδων που αποτελούνται από νέους ερευνητές/τριες.

Το σύνολο αυτών των δράσεων σχεδιάστηκε εντός του 2015 και ξεκίνησε να υλοποιείται από το 2016, με βασικό στόχο να αντιστρέψει το κύμα φυγής των νέων επιστημόνων στο εξωτερικό και να δημιουργήσει ένα σταθερό περιβάλλον στήριξης των νέων ερευνητών/τριών στη χώρα μας.

Οι δράσεις αυτές εντάσσονται σε μια ολοκληρωμένη στρατηγική για τη στήριξη του ερευνητικού δυναμικού της χώρας, και αυτή την περίοδο, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» αποτελεί το σημαντικότερο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα με κριτήριο τον αριθμό των ατόμων που ωφελούνται στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος κατά τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου, δηλαδή έως τα τέλη του 2023, από τις παραπάνω παρεμβάσεις αναμένεται να έχουν ωφεληθεί περίπου 16.000 νέοι επιστήμονες και ερευνητές/τριες (1.452 υποψήφιοι διδάκτορες, 1.269 μετα-διδάκτορες ερευνητές/τριες, 2.200 ερευνητές/τριες και 11.222 θέσεις διδασκόντων μέσω της Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας).

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω τη Διευθύντρια κα Ε. Σαχίνη καθώς και τα στελέχη του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης για την ποιοτική δουλειά τους και την καλή συνεργασία.

Γιώργος Ιωαννίδης
Ειδικός Γραμματέας
Τομεακών ΕΠ του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου

Με μεγάλη χαρά προλογίζω τη σειρά των τεσσάρων πρώτων εκδόσεων του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) στις οποίες **παρατίθενται τα στοιχεία και αποτιμώνται τα πρώτα αποτελέσματα** των δημόσιων χρηματοδοτικών παρεμβάσεων, που σχεδιάστηκαν από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, με στόχο την ενίσχυση των νέων ερευνητών & ερευνητριών σε διάφορα στάδια της ερευνητικής τους σταδιοδρομίας -υποψήφιοι διδάκτορες, μεταδιδάκτορες, νέοι ερευνητές, διδάκτορες που αποκτούν ακαδημαϊκή διδακτική εμπειρία.

Παράλληλα με την υλοποίηση των παρεμβάσεων από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης ανέλαβε την υλοποίηση της Πράξης «Αξιολόγηση δράσεων ΕΣΠΑ Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», μέσω της οποίας **αναπτύχθηκε μηχανισμός συλλογής στοιχείων**, από το σύνολο των ωφελούμενων και από τους φορείς με τους οποίους συνεργάζονται οι ωφελούμενοι, **μελέτης, ανάλυσης, συσχέτισης και παρουσίασης των ποσοτικών και ποιοτικών ευρημάτων**, με στόχο την παρακολούθηση κατά την υλοποίηση και την ενημέρωση για έγκαιρη λήψη διορθωτικών μέτρων, καθώς και την αποτίμηση των δράσεων σε σχέση με τους στόχους που είχαν τεθεί.

Παρότι η σειρά αυτή των εκδόσεων αναφέρεται σε κατηγορίες εξειδικευμένων πληθυσμών, όπως αυτοί χρηματοδοτήθηκαν από τις επιμέρους Δράσεις, δηλαδή υποψήφιοι διδάκτορες, μεταδιδάκτορες, συμμετέχοντες σε ερευνητικές ομάδες και αποκτούντες ακαδημαϊκή διδακτική εμπειρία, υπάρχει μία οριζόντια γραμμή που ενώνει αυτούς τους πληθυσμούς. Είναι αυτοί που συγκροτούν το ανθρώπινο δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης της χώρας, το πιο εξειδικευμένο και τυπικά ικανό ανθρώπινο δυναμικό της ελληνικής κοινωνίας, πάνω στο οποίο στηρίζεται ουσιαστικά η στρατηγική και ο σχεδιασμός για την παραγωγική ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας και τη μετάβαση σε μια οικονομία έντασης γνώσης. Είναι, ακόμα, αυτοί από τους οποίους το ελληνικό ερευνητικό και ακαδημαϊκό σύστημα θα αντλήσει τα άτομα που θα το στελεχώσουν στο μέλλον και θα συμβάλλουν στην ανάπτυξή του.

Η αποτύπωση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απέκτησαν οι ωφελούμενοι των συγκεκριμένων Δράσεων, όπως αναδεικνύεται μέσα από τις εκδόσεις του ΕΚΤ, αποτελεί τη βάση για τη διερεύνηση του βαθμού επιτυχίας των συγκεκριμένων δημόσιων χρηματοδοτικών παρεμβάσεων.

Επιπλέον, το γεγονός ότι το ΕΚΤ, ως φορέας και εθνική αρχή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος, συλλέγει σειρά «συγγενών» στατιστικών δεδομένων, διευκολύνει περαιτέρω συσχετίσεις με τα στοιχεία που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης Πράξης. Για παράδειγμα, οι βιβλιομετρικές επιδόσεις των δημοσιεύσεών τους, η συμμετοχή τους σε ερευνητικά έργα, κ.ά., είναι ευρύτερα και σημαντικά αποτελέσματα των συγκεκριμένων δημόσιων χρηματοδοτικών πρωτοβουλιών, η καταγραφή των οποίων θα συμβάλλει στην πληρέστερη αποτύπωση των δυνατοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης. Επιτρέπουν δε, την κατανόηση και αντιστοίχισή τους με απαιτήσεις και

ανάγκες του εθνικού συστήματος καινοτομίας, όπως αυτό απαρτίζεται από την ερευνητική, ακαδημαϊκή και επιχειρηματική κοινότητα.

Ακόμα, η καταγραφή των δεξιοτήτων και η κατανόηση των προσδοκιών του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί σημαντική παράμετρο για την αντιμετώπιση του κρίσιμου ζητήματος του περιορισμού και της αναστροφής της μονοσήμαντης κινητικότητας των ερευνητών προς το εξωτερικό, κάτι που οι συγκεκριμένες Δράσεις είχαν θέσει ως στόχο και κατάφεραν, όπως δείχνουν τα μέχρι σήμερα στοιχεία, να αντιμετωπίσουν επιτυχώς.

Η υλοποίηση των παραπάνω, όπως προανέφερα, κατέστη δυνατή λόγω της αδιαμφισβήτητα θετικής απόφασης να διαμορφωθεί μηχανισμός καταγραφής και αποτίμησης των δημόσιων παρεμβάσεων που ξεκίνησε παράλληλα με την υλοποίηση των Δράσεων, αξιοποιώντας τη μακρόχρονη εμπειρία μας στο ΕΚΤ. Πρόκειται για μια πραγματικά καινοτόμο πρακτική στην υλοποίηση δημόσιων παρεμβάσεων, δεδομένου ότι συνήθως γίνεται η εκ των υστέρων αποτίμηση των επιπτώσεων των εφαρμοζόμενων πολιτικών.

Η παράλληλη παρακολούθηση της πορείας και εξέλιξης των επιμέρους κύκλων των Δράσεων μέσα από μία σειρά από κρίσιμους δείκτες παρακολούθησης, εκροών και αποτελεσμάτων, παρείχε τη δυνατότητα στους υπεύθυνους να προβούν σε διορθωτικές κινήσεις, όπου κρίθηκε αναγκαίο, βελτιστοποιώντας την επίδραση και τον αντίκτυπο των συγκεκριμένων δημόσιων παρεμβάσεων.

Στο ΕΚΤ θα συνεχίσουμε στο πλαίσιο των συμβατικών μας υποχρεώσεων να αποτυπώνουμε και να αποτιμούμε τα αποτελέσματα των επόμενων κύκλων των Δράσεων, παρέχοντας τα σχετικά στοιχεία στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, επιδιώκοντας έτσι να συνεισφέρουμε στη βελτιστοποίηση της διαδικασίας υλοποίησης και της επίτευξης των στόχων. Επίσης, θα αναπτύξουμε και διαθέσουμε ψηφιακό αποθετήριο στο οποίο θα συγκεντρώνονται τα ερευνητικά αποτελέσματα που παράγουν οι ωφελούμενοι στο πλαίσιο των Δράσεων, με στόχο τη διάχυσή τους για τις ανάγκες της Ανοικτής Επιστήμης.

Η συγκεκριμένη έκδοση αναφέρεται στην αποτύπωση των στοιχείων που αφορούν νέους ερευνητές και ερευνήτριες που χρηματοδοτήθηκαν για τη συγκρότηση ερευνητικών ομάδων για τη διενέργεια ερευνητικού έργου.

Εύη Σαχίνη
Διευθύντρια Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	9
1. Στοιχεία έρευνας πεδίου.....	10
1.1. Εισαγωγικά στοιχεία.....	10
1.2. Κατανομή ερευνητών και ερευνητικών ομάδων ανά Ίδρυμα υποδοχής	11
2. Προφίλ των συμμετεχόντων στη Δράση.....	13
2.1. Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων στη Δράση	13
2.2. Στοιχεία εκπαίδευσης συμμετεχόντων στη Δράση.....	16
2.3. Στοιχεία για την υποβολή άλλων ερευνητικών προτάσεων και τη συμμετοχή σε άλλες Δράσεις.....	18
3. Συμμετοχή στον Α΄ κύκλο της Δράσης (ΕΔΒΜ34)	20
3.1. Επιστημονικό πεδίο.....	20
3.2. Συσχέτιση του έργου των ερευνητών της Δράσης με παλαιότερα ερευνητικά έργα και ερευνητικές συνεργασίες.....	20
3.3. Διάρκεια συμμετοχής στη Δράση και αμοιβή.....	22
3.4. Συμμετοχή σε άλλες ερευνητικές δραστηριότητες ως συνέπεια της συμμετοχής στη Δράση	23
3.5. Διερεύνηση πιθανής σύνδεσης ερευνητικού έργου με παραγωγική δραστηριότητα – επιχειρήσεις πέρα από τη συμμετοχή στη Δράση.....	24
4. Στοιχεία που αφορούν τη συμβολή της Δράσης στην αποτροπή του φαινομένου της «διαρροής εγκεφάλων»	27

Εισαγωγή

Η παρούσα έκδοση παρουσιάζει τα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας που πραγματοποίησε το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης για την αποτύπωση των ωφελούμενων της Δράσης «Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές (ΕΔΒΜ34)» (Α' κύκλος, 2017-2019).

Η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων μέσω των πρωτογενών ερευνών είχε στόχο αφενός την αποτύπωση των χαρακτηριστικών των ωφελούμενων νέων ερευνητών που συμμετείχαν στον Α' κύκλο της Δράσης «Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές» (ΕΔΒΜ34) και αφετέρου την εκτίμηση της επίδρασης των Δράσεων αυτών στην αποτροπή της τάσης για μόνιμη εγκατάσταση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στο εξωτερικό.

Συνοπτικά τα βήματα υλοποίησης, με βάση τη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε στο στάδιο του σχεδιασμού, περιλάμβαναν:

- Συλλογή στοιχείων επικοινωνίας ωφελούμενων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΕΥΔ).
- Διαμόρφωση ερωτηματολογίων για τη συλλογή δεδομένων με βάση τη στοχοθεσία της έρευνας.
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικών online ερωτηματολογίων (web survey) με χρήση και παραμετροποίηση των συστημάτων online ερευνών του ΕΚΤ. Τα ερωτηματολόγια περιλάμβαναν ελέγχους ορθότητας των στοιχείων κατά την εισαγωγή τους από τους ωφελούμενους.
- Επεξεργασία δεδομένων, έλεγχοι συνέπειας, παραγωγή δεικτών.
- Προετοιμασία και συγγραφή σχετικής έκθεσης αναφοράς.

Επισημαίνεται ότι το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης ως εθνική αρχή και φορέας του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος δεσμεύεται και τηρεί πλήρως τις διατάξεις για το στατιστικό απόρρητο βάσει του στατιστικού νόμου Ν. 3832/2010 καθώς και τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Ν. 2472/97), τόσο κατά τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων όσο και στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων αυτής της μελέτης.

1. Στοιχεία έρευνας πεδίου

1.1. Εισαγωγικά στοιχεία

Τα δεδομένα που παρουσιάζονται έχουν προκύψει από την επεξεργασία των ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων που συμπλήρωσαν και υπέβαλαν οι ωφελούμενοι νέοι ερευνητές, οι οποίοι συμμετείχαν στον Α΄ κύκλο της Δράσης. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» παρείχε στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης τον ακριβή αριθμό των ωφελούμενων και τα στοιχεία επικοινωνίας τους. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, απεστάλησαν προσκλήσεις συμπλήρωσης ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου στο σύνολο των ερευνητών που συμμετείχαν στο συγκεκριμένο κύκλο της Δράσης (σύνολο ατόμων: 713), οι οποίοι αντιστοιχούν / έχουν συγκροτήσει 245 ερευνητικές ομάδες. Το ποσοστό απόκρισης και συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου προσέγγισε το 70% (αριθμός συμπληρωμένων ερωτηματολογίων: 478).

Με βάση τον μοναδικό κωδικό ΟΠΣ (MIS) των έργων, τα 478 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια ταυτοποιήθηκαν και αντιστοιχήθηκαν σε 220 ερευνητικές ομάδες και έργα, με αποτέλεσμα το ποσοστό απόκρισης, σε όρους ερευνητικών ομάδων, να φτάσει το 90% (συμπληρωμένα ερωτηματολόγια από ορισμένα μέλη 220 ερευνητικών ομάδων, σε σύνολο 245). Για κάποια έργα, συγκεντρώθηκαν παραπάνω από μία απαντήσεις. Πιο συγκεκριμένα, για 57 έργα καταγράφηκε 1 απόκριση (δηλαδή ένα μόνο μέλος της ερευνητικής ομάδας συμπλήρωσε το ερωτηματολόγιο του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης), σε 88 έργα 2 από τα μέλη της ερευνητικής ομάδας απάντησαν στο ερωτηματολόγιο του ΕΚΤ, σε 55 έργα βρέθηκαν 3 απαντημένα ερωτηματολόγια, ενώ σε 20 έργα καταγράφηκαν 4 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια. Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται ο αριθμός των απαντήσεων που έδωσαν οι ερευνητές (ως ωφελούμενοι και μέλη της ερευνητικής ομάδας) ανά ταυτοποιημένο έργο.

Πίνακας 1: Αριθμός απαντήσεων ανά ερευνητική ομάδα.

Αριθμός απαντήσεων ανά ερευνητική ομάδα	Αριθμός μοναδικών έργων/ερευνητικών ομάδων με αποκρίσεις
0	25
1	57
2	88
3	55
4	20
Σύνολο	245

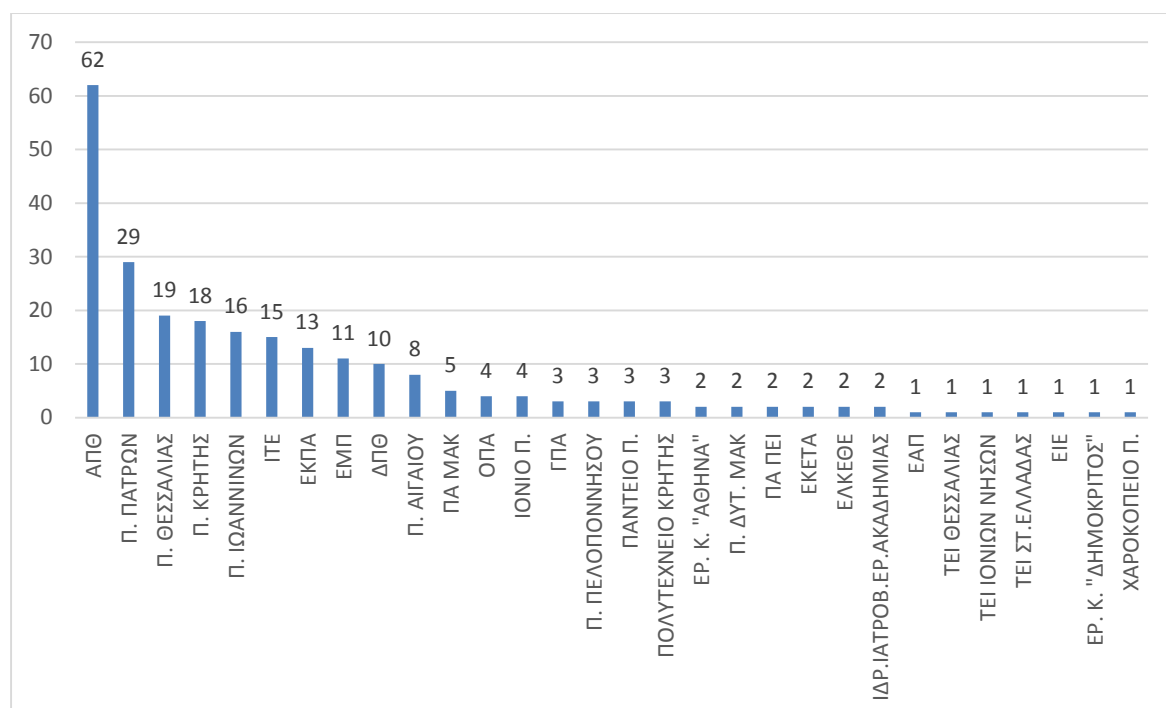
Στην παρούσα έκδοση, τα στοιχεία παρατίθενται είτε με απόλυτους αριθμούς είτε συχνότερα ως ποσοστό, κυρίως επί του αριθμού των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων, δηλαδή ως ποσοστό των αποκρίσεων που δόθηκαν από τους μεμονωμένους ερευνητές ή από τις ερευνητικές ομάδες στις οποίες ανήκουν.¹

¹ Σε αυτή την περίπτωση, η επεξήγηση/ο τίτλος κάθε διαγράμματος αναφέρει «ως % των συμμετεχόντων» και «ως % των αποκρίσεων ανά ερευνητική ομάδα» αντίστοιχα.

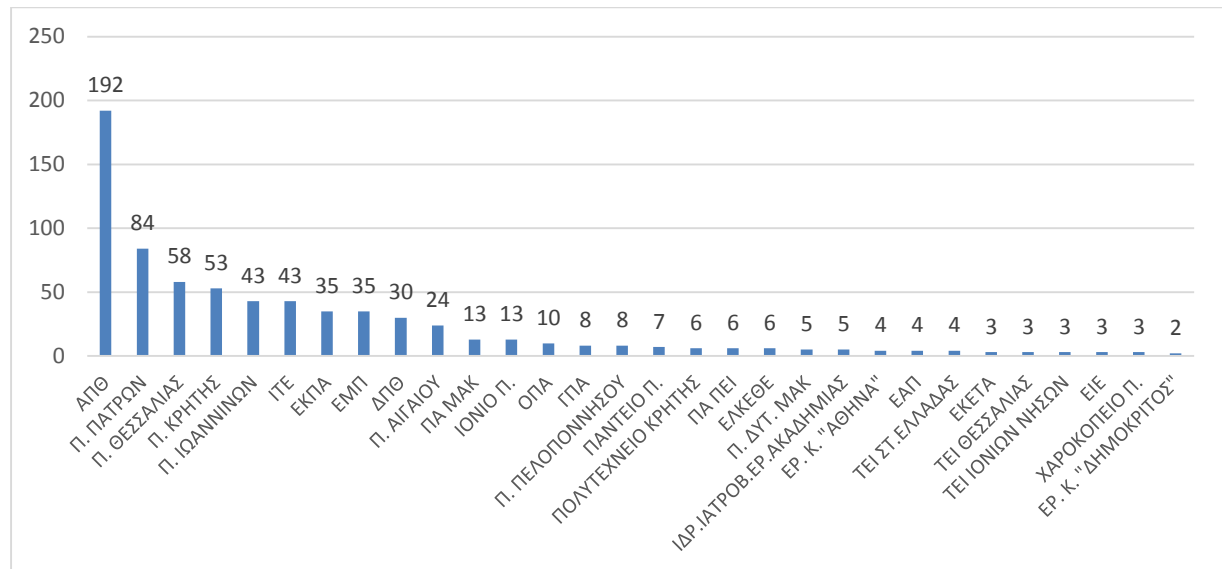
1.2. Κατανομή ερευνητών και ερευνητικών ομάδων ανά Ίδρυμα υποδοχής

Στο Διάγραμμα 1 παρουσιάζεται η κατανομή των ερευνητικών ομάδων ανά ίδρυμα υποδοχής της κατά τον Α΄ κύκλο της Δράσης (ΕΔΒΜ34). Με βάση τα στοιχεία που συλλέχθηκαν, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) συγκέντρωσε τις περισσότερες ομάδες νέων ερευνητών, ενώ ακολούθησαν, με αξιόλογη διαφορά, άλλα ΑΕΙ (Πανεπιστήμια και ΤΕΙ) καθώς και δημόσια ερευνητικά κέντρα.

Διάγραμμα 1: Κατανομή συνόλου ερευνητικών ομάδων ανά ίδρυμα υποδοχής στο πλαίσιο της Δράσης

Αντιστοίχως, στο Διάγραμμα 2 απεικονίζεται ο καταμερισμός των ερευνητών που συμμετείχαν στις προαναφερθείσες ερευνητικές ομάδες ανά ίδρυμα υποδοχής τους, κατά τον Α΄ κύκλο της Δράσης (ΕΔΒΜ34). Και σε αυτή την περίπτωση, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) συγκέντρωσε τους περισσότερους ερευνητές.

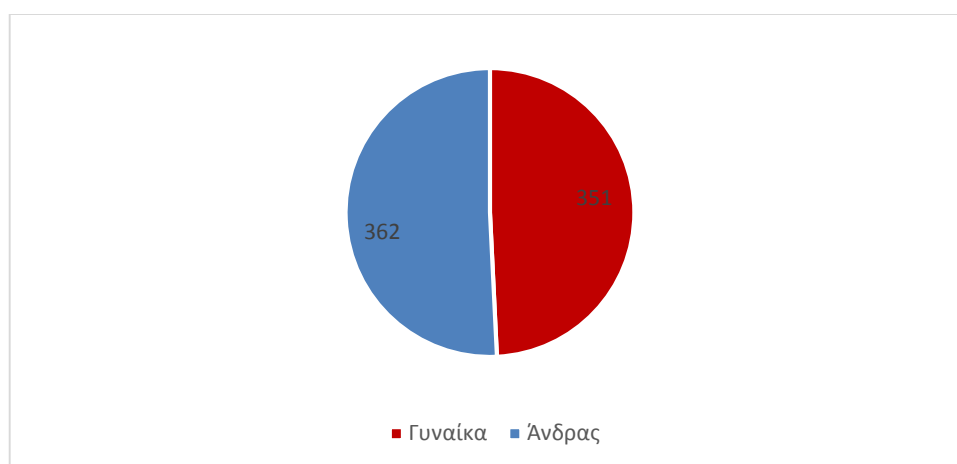
Διάγραμμα 2: Κατανομή συνόλου ερευνητικών ομάδων ανά ίδρυμα υποδοχής στο πλαίσιο της Δράσης

2. Προφίλ των συμμετεχόντων στη Δράση

2.1. Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων στη Δράση

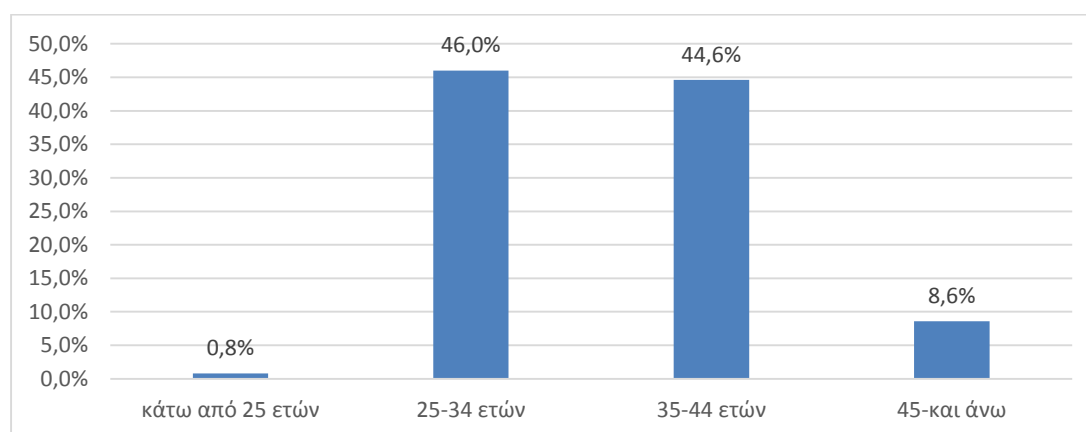
Το συνολικό ερευνητικό δυναμικό που συμμετείχε στη Δράση κατά τον Α΄ κύκλο αποτελούνταν από 351 γυναίκες (ποσοστό 49,2%) και 362 άνδρες (ποσοστό 50,8%) (Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 3: Κατανομή ερευνητών ανά φύλο (με βάση το σύνολο του πληθυσμού)

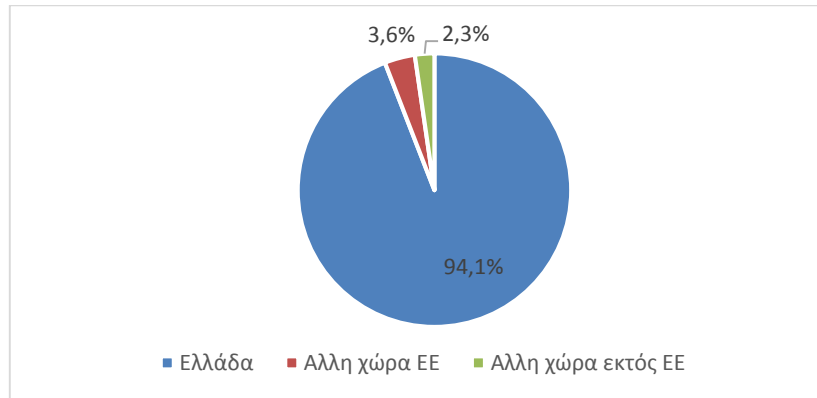

Η πλειονότητα των ερευνητών που συμμετείχαν στον Α΄ κύκλο της Δράσης ανήκε στην ηλικιακή ομάδα των 25-34 ετών (46,0%), ενώ στην ηλικιακή ομάδα των 35-44 ετών ανήκε το 44,6% των ερευνητών. Αυτές οι δύο ηλικιακές ομάδες αποτέλεσαν το 90% και πλέον του συνόλου (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Κατανομή ερευνητών ανά ηλικιακή ομάδα (ως % των συμμετεχόντων)

Επίσης, σε ποσοστό 94,1%, οι ερευνητές που συμμετείχαν στη Δράση γεννήθηκαν στην Ελλάδα, ενώ μόλις το 3,6% δήλωσε ότι γεννήθηκε σε άλλη χώρα της ΕΕ και το 2,3% σε χώρα εκτός ΕΕ (Διάγραμμα 5).

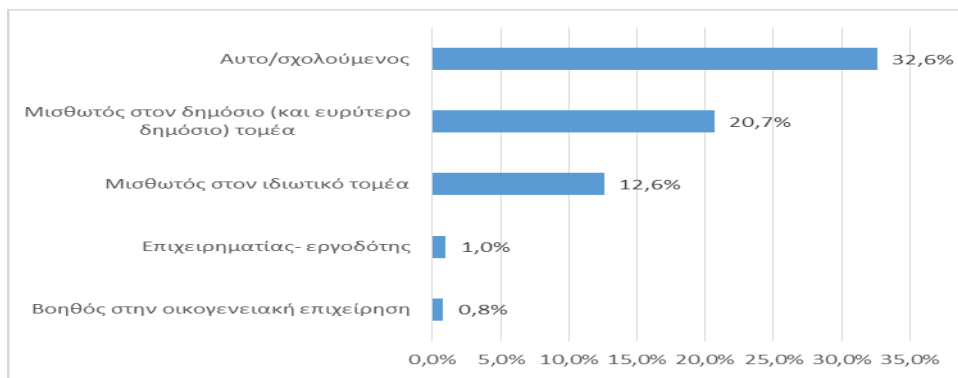
Διάγραμμα 5: Κατανομή ερευνητών ανά χώρα γέννησης (ως % των συμμετεχόντων)

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το 98,5% των ερευνητών είχε ελληνική ιθαγένεια, ενώ μόλις το 1,5% των συμμετεχόντων στη Δράση δήλωσε ότι διαθέτει ιθαγένεια άλλου κράτους.

Διερευνώντας την επαγγελματική κατάσταση των ερευνητών, το 32,2% όσων συμμετέχουν στον Α' κύκλο δήλωσε ότι δεν έχει άλλη παράλληλη απασχόληση (Διάγραμμα 6).

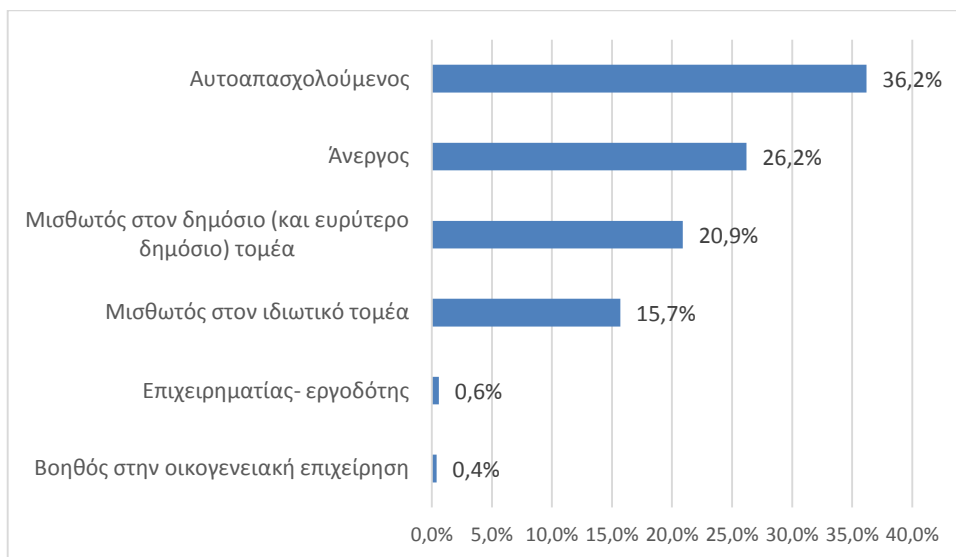
Διάγραμμα 6: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με το καθεστώς απασχόλησής τους, εκτός από τη συμμετοχή τους στη Δράση (ως % των συμμετεχόντων)

Η επαγγελματική απασχόληση των ερευνητών, παράλληλα με τη συμμετοχή τους στη Δράση, απεικονίζεται στο Διάγραμμα 7. Το υψηλότερο ποσοστό των αποκρίσεων αφορούσε αυτοαπασχολούμενους (32,6%), ενώ ακολουθούν οι μισθωτοί στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα (20,7%).

Διάγραμμα 7: Κατανομή ερευνητών ανά φορέα απασχόλησής τους σε χρόνο παράλληλο με τη διάρκεια της Δράσης (ως % των συμμετεχόντων)

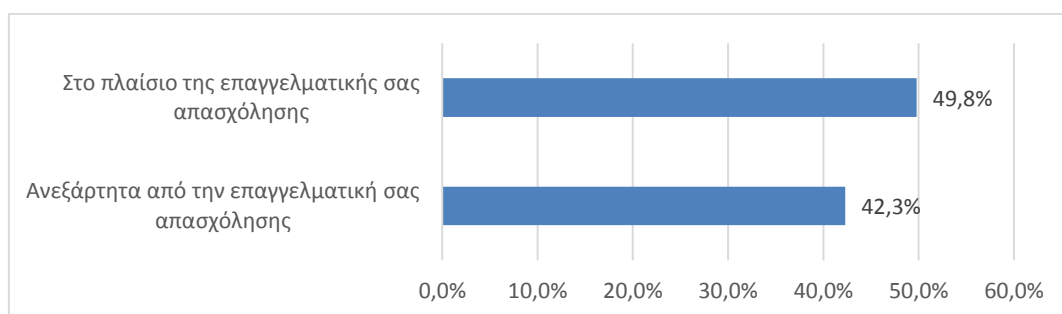
Από τα δεδομένα για την επαγγελματική απασχόληση των ερευνητών κατά τα δύο τελευταία έτη πριν από την έναρξη του ερευνητικού τους έργου στο πλαίσιο του Α' κύκλου της Δράσης (ΕΔΒΜ34), προέκυψε ότι οι ερευνητές ήταν, ως επί το πλείστον, αυτοαπασχολούμενοι (ποσοστό 36,2%), στη δεύτερη θέση ήταν οι άνεργοι (ποσοστό 26,2%) και στην τρίτη θέση μισθωτοί του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα (ποσοστό 20,9%) (Διάγραμμα 8).

Διάγραμμα 8: Κατανομή ερευνητών ανά φορέα απασχόλησής τους τα δύο προηγούμενα χρόνια (ως % των συμμετεχόντων)

Στην ερώτηση κατά πόσο οι ερευνητές συμμετείχαν σε δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης² τα δύο τελευταία έτη πριν από τη συμμετοχή τους στη Δράση, διαπιστώθηκε ότι το 70% σχεδόν των ωφελούμενων είχε κάποια ερευνητική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, το 49,8% ανέπτυξε ερευνητική δραστηριότητα στο πλαίσιο της επαγγελματικής του απασχόλησης και το 42,3% δραστηριοποιήθηκε ερευνητικά ανεξάρτητα από αυτήν (Διάγραμμα 9).

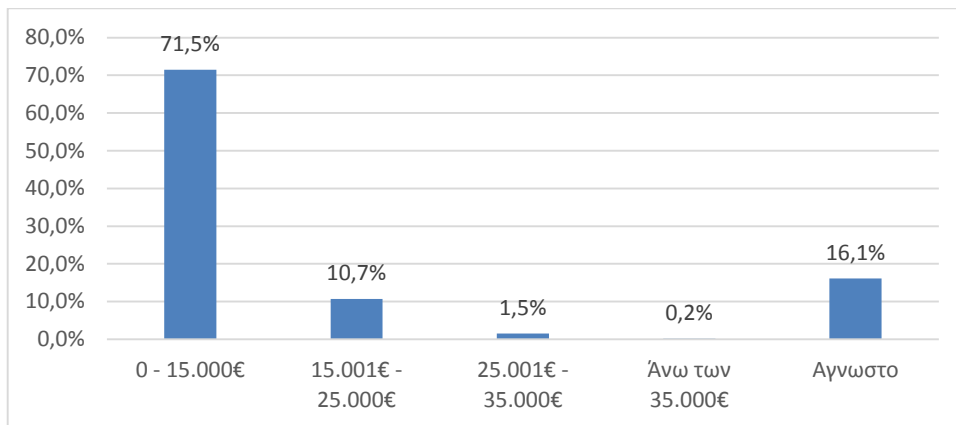
Διάγραμμα 9: Ποσοστό ερευνητών με δραστηριότητα Ε&Α τα τελευταία έτη πριν από τη Δράση (ως % των συμμετεχόντων)

² Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Frascati, η έρευνα και ανάπτυξη (Ε&Α) αφορά τη δημιουργική και συστηματική εργασία που καταβάλλεται, προκειμένου να αυξηθεί το απόθεμα της γνώσης –συμπεριλαμβανομένης της γνώσης της ανθρωπότητας, του πολιτισμού και της κοινωνίας– και να επινοηθούν νέες εφαρμογές της διαθέσιμης γνώσης. Ως έννοια περιλαμβάνει τη βασική και την εφαρμοσμένη έρευνα, καθώς και την πειραματική ανάπτυξη.

Στο Διάγραμμα 10 παρουσιάζονται τα στοιχεία για το μέσο ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα των ωφελούμενων του Α' κύκλου της Δράσης (ΕΔΒΜ34) κατά τα δύο τελευταία έτη. Σύμφωνα με τις απαντήσεις, η πλειονότητα (71,5%) δήλωσε ότι είχε εισόδημα κατ' έτος έως 15.000€, ενώ το 10,7% ανέφερε ότι διέθετε εισόδημα μεταξύ 15.001€ και 25.000€. Αξίζει να τονιστεί ότι το 16,1% των ερευνητών επέλεξε να μην απαντήσει στη συγκεκριμένη ερώτηση.

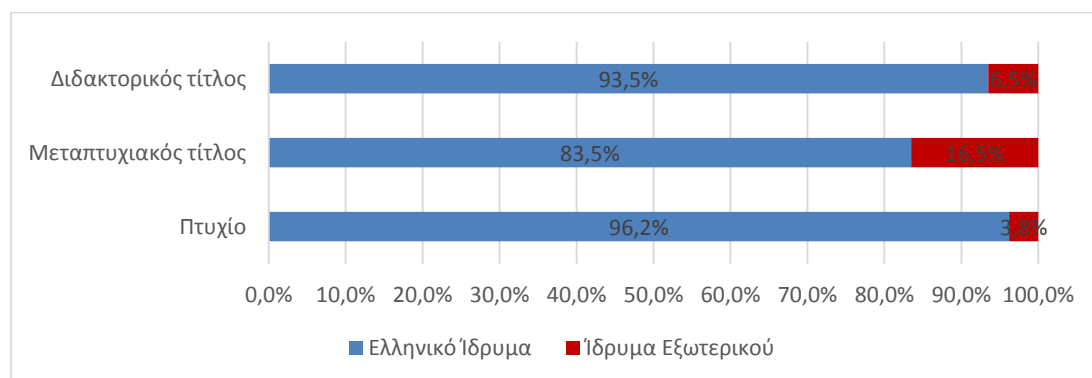
Διάγραμμα 10: Μέσο ετήσιο καθαρό ατομικό εισόδημα των ερευνητών, τα δύο τελευταία έτη πριν από τη Δράση (ως % των συμμετεχόντων)

2.2. Στοιχεία εκπαίδευσης συμμετεχόντων στη Δράση

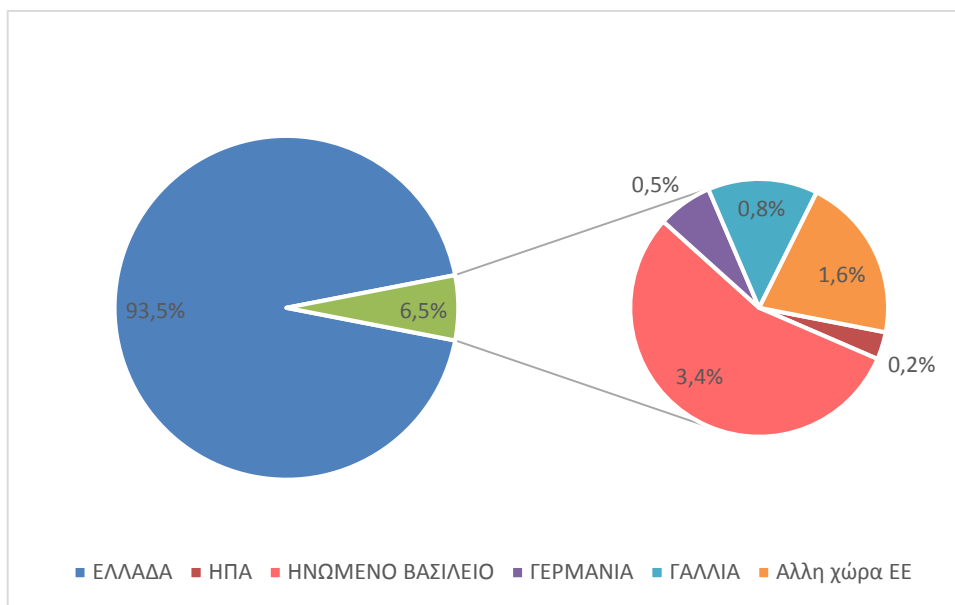
Διερευνώντας το εκπαιδευτικό υπόβαθρο των ερευνητών και ιδιαίτερα τη γεωγραφική κατανομή των τίτλων σπουδών τους, διαπιστώθηκε ότι το 96,2% έλαβε το πρώτο πτυχίο από ελληνικό ίδρυμα, όπως και το 83,5% και το 93,5% πήραν μεταπτυχιακό τίτλο και διδακτορικό τίτλο σπουδών αντίστοιχα από ελληνικό ίδρυμα (Διάγραμμα 11).

Διάγραμμα 11: Κατανομή ερευνητών ανά χώρα απόκτησης πτυχίου, μεταπτυχιακού τίτλου και διδακτορικού τίτλου (ως % των συμμετεχόντων)

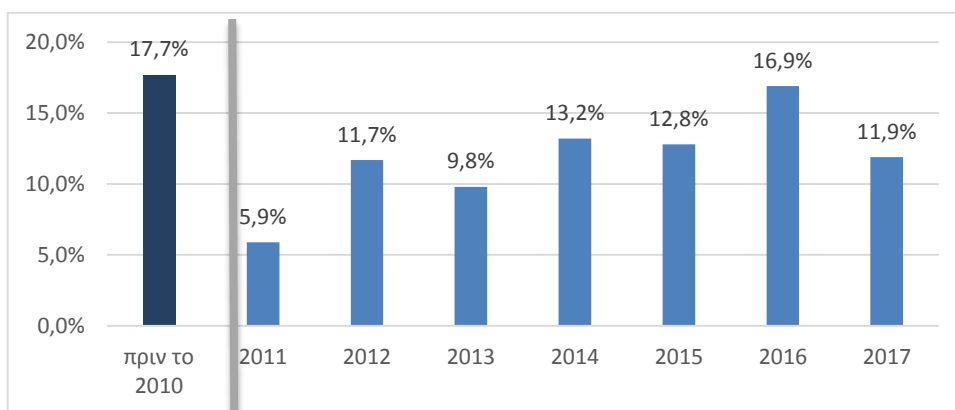
Όπως προαναφέρθηκε, το 93,5% πραγματοποίησε τη διδακτορική του διατριβή στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Ελλάδας. Στο Διάγραμμα 12 παρατηρούμε την κατανομή των ερευνητών στους οποίους απονεμήθηκαν διδακτορικοί τίτλοι από χώρες του εξωτερικού· το 3,4% των συμμετεχόντων έλαβε διδακτορικό δίπλωμα στο Ηνωμένο Βασίλειο, το 0,8% στη Γαλλία, το 0,5% στη Γερμανία, το 0,2% στις ΗΠΑ και το 1,6% σε άλλη χώρα της ΕΕ.

Διάγραμμα 12: Κατανομή ερευνητών ανά χώρα απόκτησης διδακτορικού τίτλου σπουδών (ως % των συμμετεχόντων)

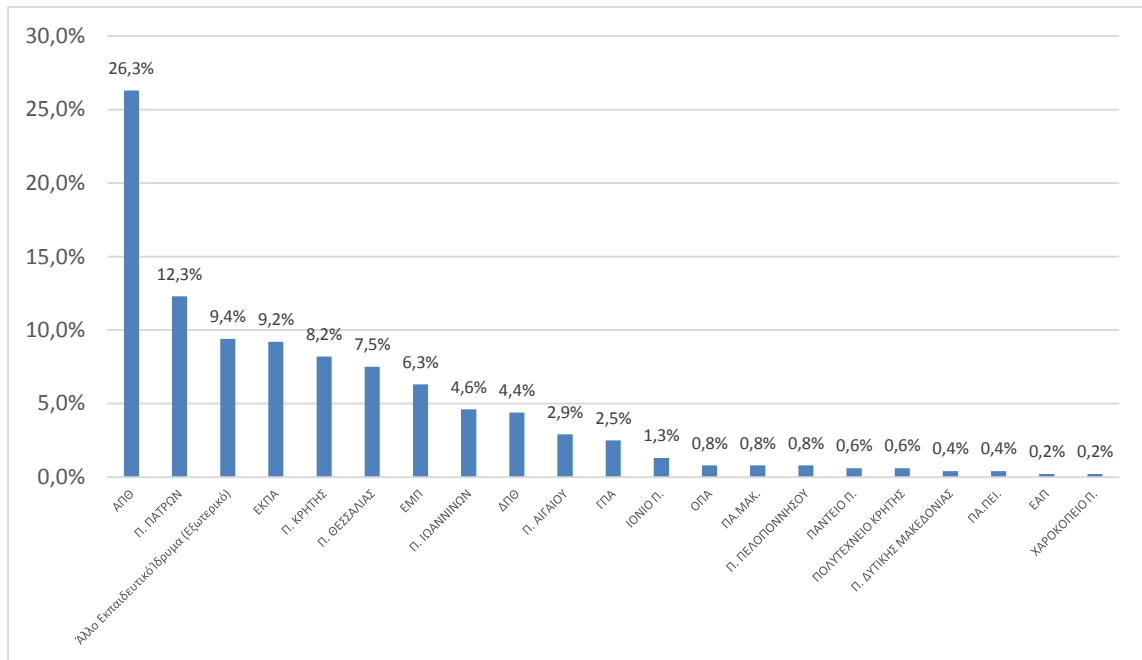
Στο Διάγραμμα 13 που ακολουθεί αναλύονται πιο διεξοδικά τα στοιχεία που αφορούν το έτος κτήσης του υψηλότερου τίτλου σπουδών, με την πλειονότητα (54,9%) να αποκτά τον υψηλότερο τίτλο σπουδών μετά το 2014, ενώ το 17,7% πριν από το 2010.

Διάγραμμα 13: Κατανομή ερευνητών ανά έτος κτήσης του υψηλότερου τίτλου σπουδών (ως % των συμμετεχόντων)

Εστιάζοντας στην κατανομή των ερευνητών ανά ίδρυμα απονομής του υψηλότερου τίτλου σπουδών, το μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων (26,3%) καταγράφηκε στο ΑΠΘ, στη δεύτερη θέση ήταν το Πανεπιστήμιο Πατρών (12,3%), ενώ στην τρίτη θέση βρέθηκαν συνολικά τα ιδρύματα του εξωτερικού (9,4%) (Διάγραμμα 14).

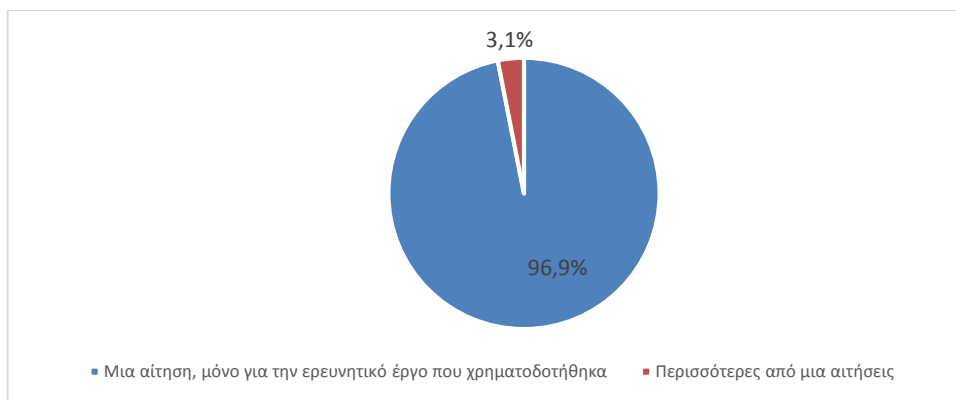
Διάγραμμα 14: Κατανομή ερευνητών ανά εκπαιδευτικό ίδρυμα απόκτησης διδακτορικού τίτλου σπουδών (ως % των συμμετεχόντων)

2.3. Στοιχεία για την υποβολή άλλων ερευνητικών προτάσεων και τη συμμετοχή σε άλλες Δράσεις

Στο Διάγραμμα 15 αποτυπώνονται οι απαντήσεις των ερευνητών ως προς το κατά πόσο οι ίδιοι είχαν υποβάλει μία ή περισσότερες αιτήσεις προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Α' κύκλου της Δράσης (ΕΔΒΜ34). Το 96,9% των ερευνητών υπέβαλε μία μόνο αίτηση για το έργο που χρηματοδοτήθηκε, ενώ το 3,1% των ερευνητών υπέβαλε περισσότερες από μία αιτήσεις.

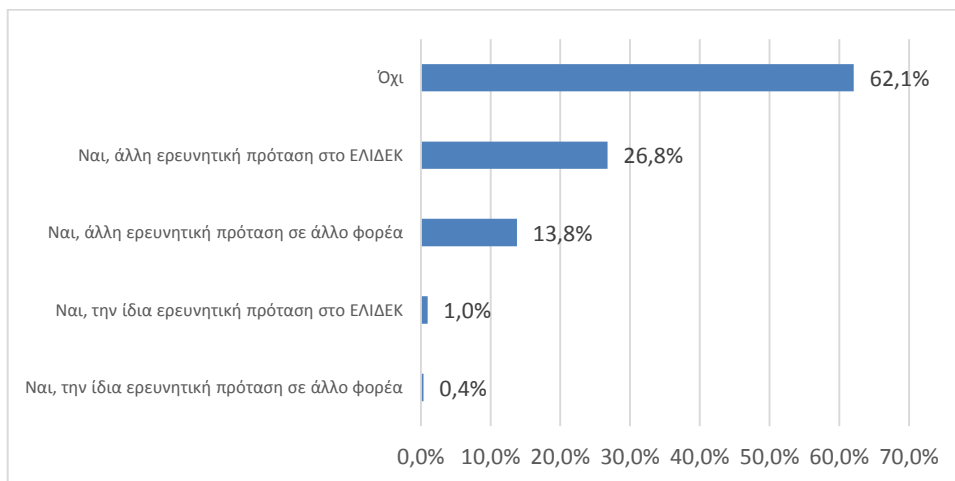
Διάγραμμα 15: Κατανομή ερευνητών ανά αριθμό αιτήσεων προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο της ΕΔΒΜ34 (ως % των συμμετεχόντων)

Στο ερώτημα κατά πόσο οι ίδιοι υπέβαλαν την ίδια ή άλλη ερευνητική πρόταση για χρηματοδότηση σε κάποιον εθνικό φορέα τους τελευταίους δώδεκα μήνες, το 62,1% των ερευνητών δεν κατέθεσε κάποια άλλη ερευνητική πρόταση για χρηματοδότηση, το 26,8%

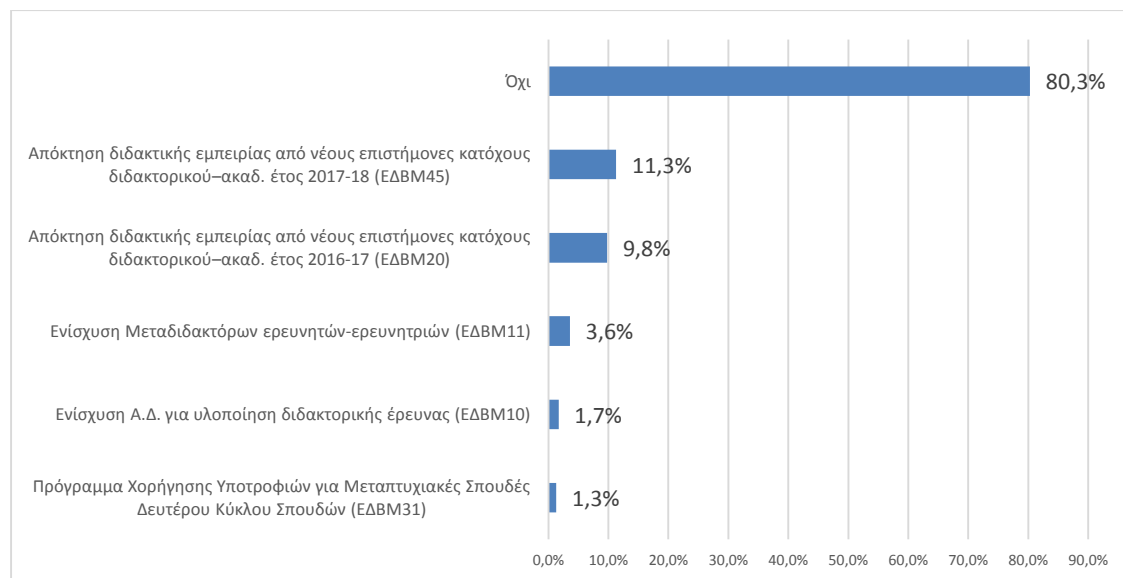
υπέβαλε στο Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ), ενώ το 13,8% σε άλλον ερευνητικό φορέα (Διάγραμμα 16).

Διάγραμμα 16: Κατανομή ερευνητών ανά πιθανή υποβολή της ίδιας ή άλλης ερευνητικής πρότασης σε άλλο φορέα προς χρηματοδότηση (ως % των συμμετεχόντων)

Επιπλέον, κατά δήλωσή τους, το 80,3% των ερευνητών δεν συμμετείχε σε άλλη Δράση της ΕΥΔ. Αντιθέτως, το 11,3% πήρε μέρος στον Β' κύκλο της Δράσης «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας από νέους επιστήμονες κατόχους διδακτορικού» κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 (ΕΔΒΜ45) και το 9,8% στον Α' κύκλο της ίδιας Δράσης (ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, ΕΔΒΜ20).

Διάγραμμα 17: Κατανομή ερευνητών ανά πιθανή συμμετοχή τους σε άλλη Δράση της ΕΥΔ (ως % των συμμετεχόντων)

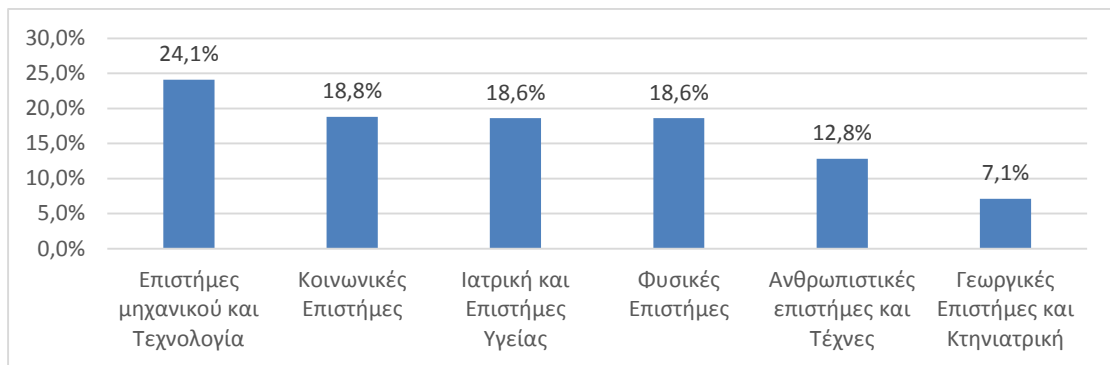

3. Συμμετοχή στον Α' κύκλο της Δράσης (ΕΔΒΜ34)

3.1. Επιστημονικό πεδίο

Αναφορικά με τις απαντήσεις των ερευνητών για τα επιστημονικά πεδία στα οποία εκτίμησαν ότι εντάσσεται η έρευνα που ανέπτυξαν στο πλαίσιο του Α' κύκλου Δράσης (ΕΔΒΜ34), το μεγαλύτερο ποσοστό των απαντήσεων συγκέντρωσαν οι επιστήμες μηχανικού και τεχνολογίας (24,1%) και ακολουθούν οι κοινωνικές επιστήμες (18,8%), η ιατρική και οι επιστήμες υγείας (18,6%), οι φυσικές επιστήμες (επίσης 18,6%), οι ανθρωπιστικές επιστήμες και τέχνες (12,8%) και, τέλος, οι γεωργικές επιστήμες (7,1%) (Διάγραμμα 18).

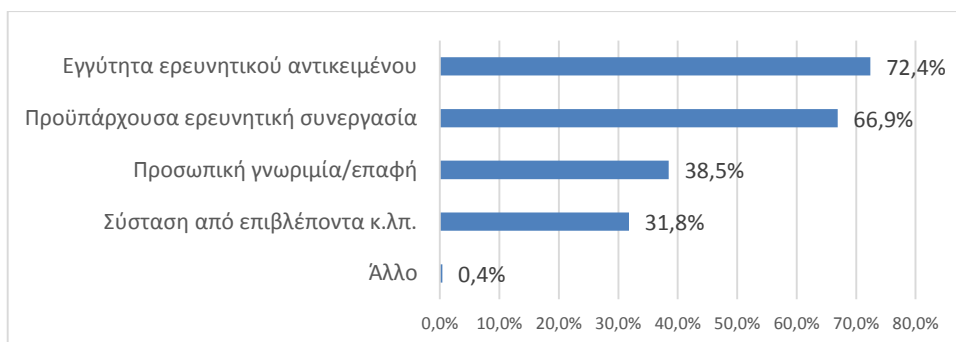
Διάγραμμα 18: Κατανομή ερευνητών ανά επιστημονικό πεδίο της έρευνας στο πλαίσιο της Δράσης (ως % των συμμετεχόντων)

3.2. Συσχέτιση του έργου των ερευνητών της Δράσης με παλαιότερα ερευνητικά έργα και ερευνητικές συνεργασίες

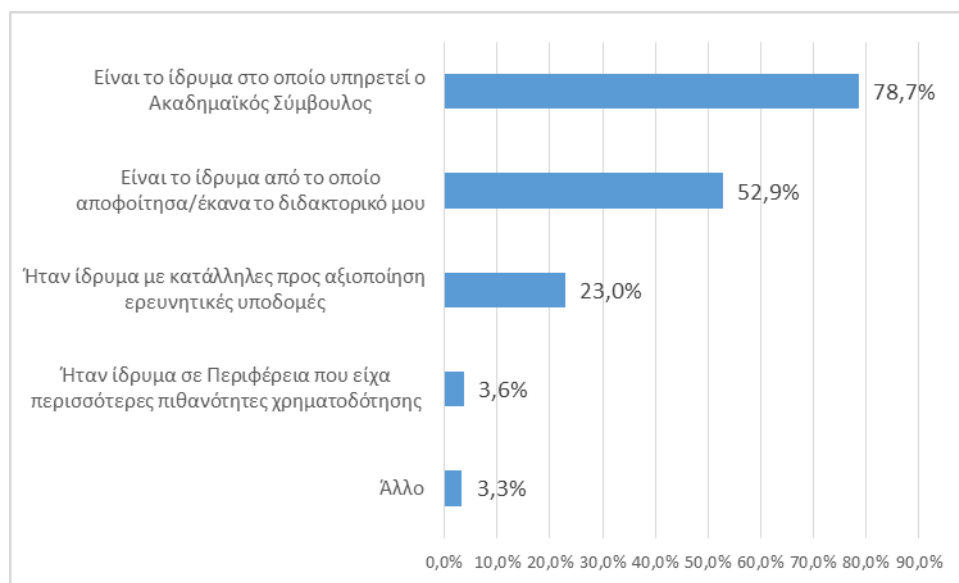
Τα κριτήρια επιλογής των μελών των ερευνητικών ομάδων αφορούσαν την εγγύτητα του ερευνητικού αντικειμένου (72,4% των αποκρίσεων), ενώ κρίσιμη ήταν και η προϋπάρχουσα ερευνητική συνεργασία (66,9% των αποκρίσεων). Παράμετροι, όπως η προσωπική γνωριμία και η σύσταση από τον επιβλέποντα, έπονται ως προς το ειδικό τους βάρος (με ποσοστά της τάξης του 38,5% και του 31,8% αντίστοιχα) (Διάγραμμα 19).

Διάγραμμα 19: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με τα κριτήρια επιλογής των μελών της ερευνητικής ομάδας (ως % των συμμετεχόντων)

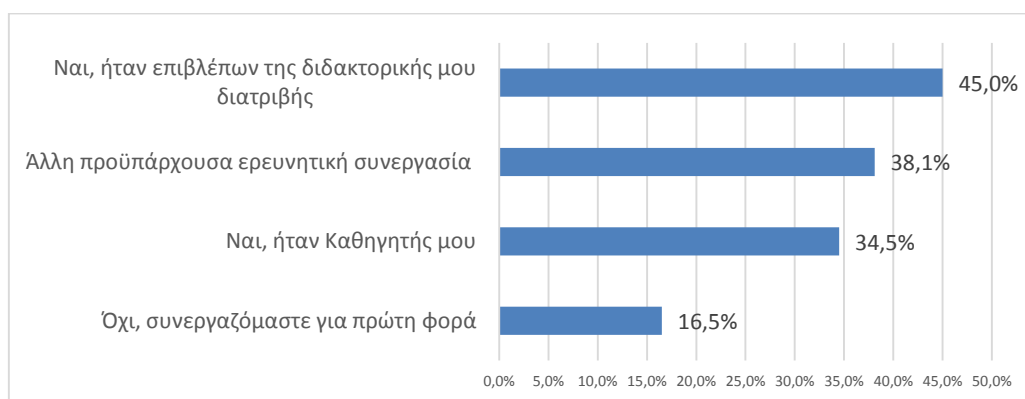
Όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους οι ωφελούμενοι του Α' κύκλου της Δράσης (ΕΔΒΜ34) επέλεξαν το συγκεκριμένο ίδρυμα για την έρευνά τους, η πλειονότητα των συμμετεχόντων απάντησε πως το βασικό κριτήριο σχετιζόταν με το ίδρυμα στο οποίο υπηρετούσε ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος (ΑΣ) (78,7%). Για το 52,9% των ερευνητών το ίδρυμα υποδοχής ήταν το πανεπιστήμιο από το οποίο είχαν αποφοιτήσει, ενώ το 23,0% των απαντήσεων ανέφερε ως κριτήριο επιλογής την καταλληλότητα και την επάρκεια των ερευνητικών υποδομών του ιδρύματος (Διάγραμμα 20).

Διάγραμμα 20: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με το κριτήριο για την επιλογή του ιδρύματος υποδοχής στο πλαίσιο της Δράσης (ως % των συμμετεχόντων)

Όσον αφορά το ερώτημα του κατά πόσο οι ερευνητές είχαν συνεργαστεί στο παρελθόν με τον ΑΣ που συμμετείχε στην ερευνητική τους πρόταση, στο πλαίσιο της Δράσης, η πλειονότητα των συμμετεχόντων απάντησε ότι ο ΑΣ ήταν ο επιβλέπων της διδακτορικής διατριβής (45,0%), το 38,1% είχε συνεργαστεί μαζί του σε άλλο ερευνητικό έργο κατά το παρελθόν, ενώ για το 16,5% δεν υπήρχε άλλη πρότερη συνεργασία (Διάγραμμα 21).

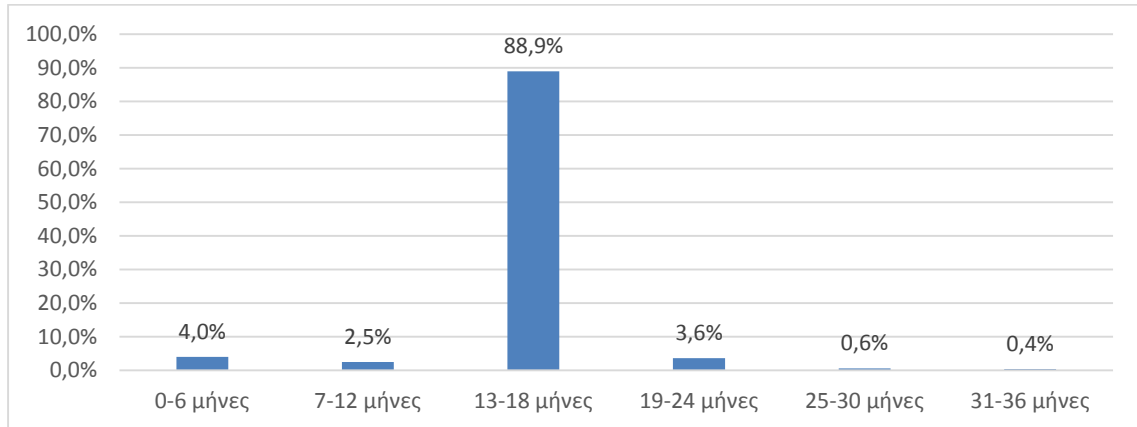
Διάγραμμα 21: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με το κατά πόσο είχαν συνεργαστεί κατά το παρελθόν με τον Ακαδημαϊκό Σύμβουλο που συμμετείχε στο ερευνητικό έργο (ως % των συμμετεχόντων)

3.3. Διάρκεια συμμετοχής στη Δράση και αμοιβή

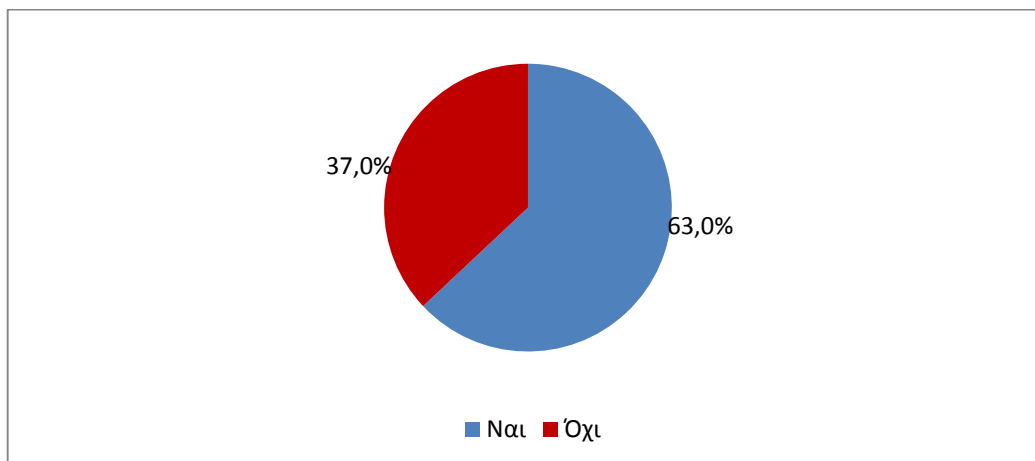
Στο Διάγραμμα 22 παρουσιάζεται η κατανομή των ερευνητών ανά διάρκεια συμμετοχής τους στη Δράση. Σύμφωνα με τα στοιχεία, προκύπτει ότι η συντριπτική πλειονότητα των ωφελούμενων συμμετείχε για 13-18 μήνες στη Δράση (88,9%).

Διάγραμμα 22: Κατανομή ερευνητών ανά διάρκεια συμμετοχής στη Δράση (ως % των συμμετεχόντων)

Στο Διάγραμμα 23 παρουσιάζονται οι απαντήσεις στην ερώτηση κατά πόσο η αμοιβή των ερευνητών από τη συμμετοχή τους στη Δράση αποτελούσε το κύριο εισόδημά τους (οριζόμενο ως το ποσοστό του εισοδήματος άνω του 50% του συνολικού εισοδήματος) για το 2018. Το 63,0% των ωφελούμενων απάντησε καταφατικά, ενώ το 37,0% αρνητικά.

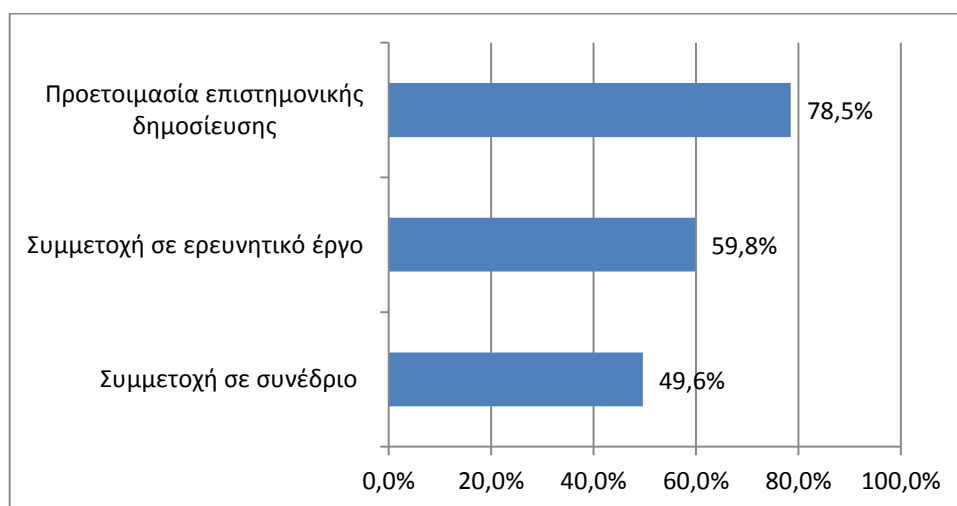
Διάγραμμα 23: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με το εάν η αμοιβή από τη Δράση καλύπτει πάνω από το 50% σε σχέση με το συνολικό εισόδημα του 2018 (ως % των συμμετεχόντων)

3.4. Συμμετοχή σε άλλες ερευνητικές δραστηριότητες ως συνέπεια της συμμετοχής στη Δράση

Η συμμετοχή των ωφελούμενων σε άλλες ερευνητικές δραστηριότητες, εκτός από τη συμμετοχή τους στη Δράση και ως αποτέλεσμα αυτής, απεικονίζεται στο Διάγραμμα 24. Πιο συγκεκριμένα, το 78,5% των νέων ερευνητών ανέφερε ότι συμμετείχε ήδη στην προετοιμασία επιστημονικής δημοσίευσης, το 59,8% ότι συνεργάστηκε και σε άλλο ερευνητικό έργο, ενώ το 49,6% ότι έλαβε μέρος σε επιστημονικό συνέδριο.

Διάγραμμα 24: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με τη συμμετοχή τους σε άλλες επιστημονικές/ερευνητικές δραστηριότητες (ως % των συμμετεχόντων)

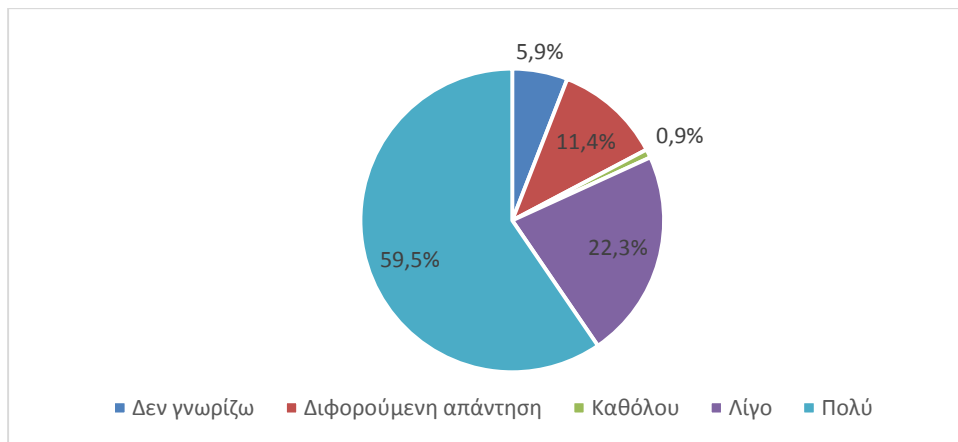

3.5. Διερεύνηση πιθανής σύνδεσης ερευνητικού έργου με παραγωγική δραστηριότητα – επιχειρήσεις πέρα από τη συμμετοχή στη Δράση

Παρότι οι Δράσεις που χρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο δεν αφορούν ούτε εστιάζουν στον παραγωγικό και επιχειρηματικό τομέα, είναι πιθανόν η ερευνητική δράση που ανέπτυξαν οι ωφελούμενοι να είχε να κάνει με τον παραγωγικό τομέα, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της έρευνας του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, διερευνήθηκε κατά πόσο η έρευνα για την οποία χρηματοδοτήθηκαν οι ερευνητές θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για εμπορικούς-παραγωγικούς σκοπούς.

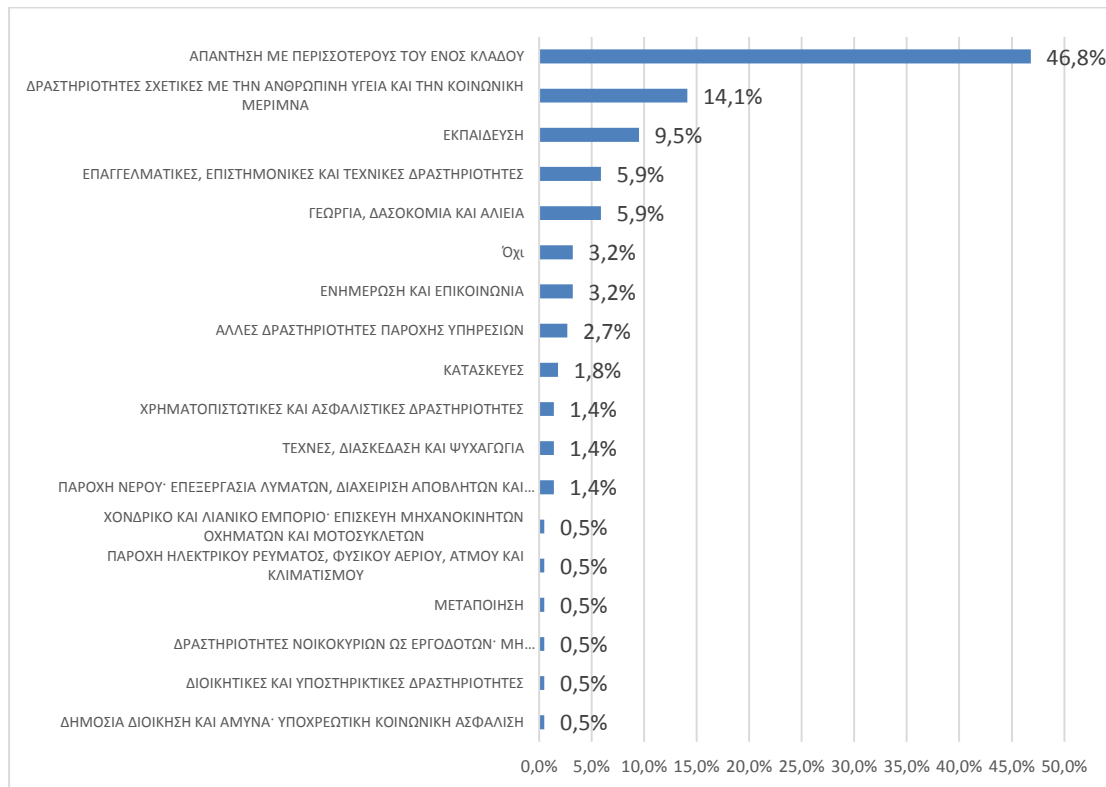
Για τη συγκεκριμένη ενότητα λήφθηκαν υπόψη οι απαντήσεις που προέκυψαν ανά ερευνητική ομάδα, με βάση την αντιστοίχιση των ερευνητών-ωφελούμενων με τις ερευνητικές τους ομάδες στο πλαίσιο της Δράσης. Σε ποσοστό 59,5%, οι ωφελούμενοι απάντησαν ότι η έρευνά τους θα μπορούσε να έχει συνάφεια με την παραγωγική και επιχειρηματική δραστηριότητα και το 22,3% απάντησε ότι υπάρχει μικρή συνάφεια. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ορισμένες απαντήσεις (ποσοστό 11,4%) που δόθηκαν από μέλη των ίδιων ερευνητικών ομάδων κρίθηκαν ως διφορούμενες ή αντικρουόμενες μεταξύ τους (Διάγραμμα 25).

Διάγραμμα 25: Κατανομή ερευνητικών ομάδων ανάλογα με το κατά πόσο η έρευνά τους μπορεί να αξιοποιηθεί για εμπορικούς-παραγωγικούς σκοπούς (ως % των αποκρίσεων ανά ερευνητική ομάδα)

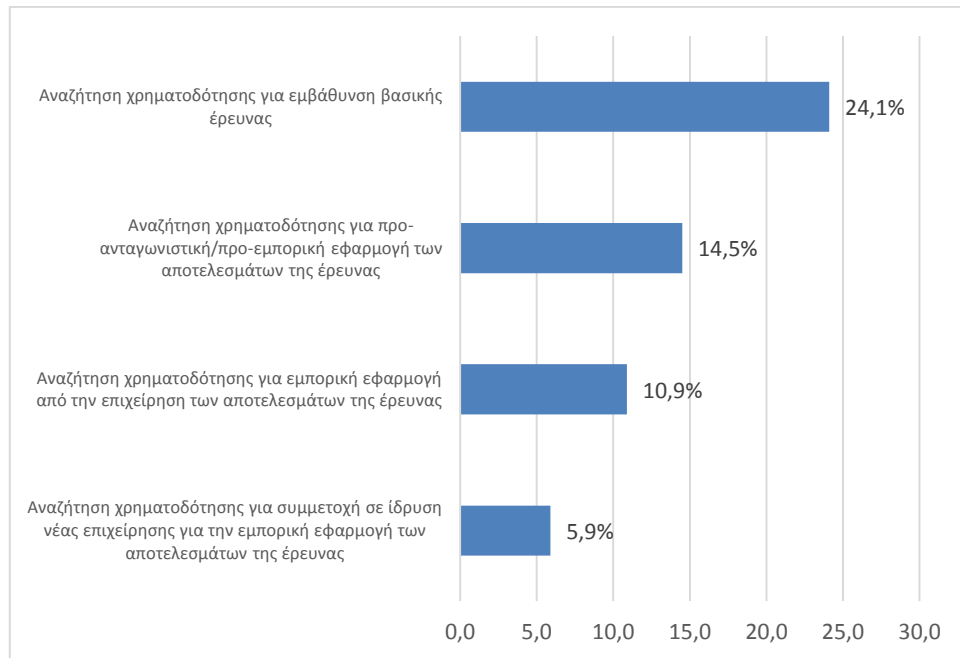
Στο ίδιο πλαίσιο, στο Διάγραμμα 26 απεικονίζεται η κατανομή των επιχειρηματικών κλάδων τους οποίους πιθανόν αφορά το αντικείμενο των ερευνητικών ομάδων που χρηματοδοτούνται από τη Δράση. Σύμφωνα με τις απαντήσεις, το 14,1% εκτίμησε ότι τα ερευνητικά ευρήματά τους συνδέονται με τον κλάδο της ανθρώπινης υγείας και της κοινωνικής μέριμνας και το 9,5% με τον κλάδο της εκπαίδευσης, ενώ στο 46,8% των περιπτώσεων οι απαντήσεις που δόθηκαν από τα μέλη των ομάδων αντιστοιχούν σε περισσότερους του ενός κλάδου.

Διάγραμμα 26: Κατανομή ερευνητικών ομάδων ανά επιχειρηματικό κλάδο που πιθανώς αφορά η ερευνητική τους δραστηριότητα (ως % των αποκρίσεων ανά ερευνητική ομάδα)

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερευνητών αναφορικά με το κατά πόσο οι ερευνητικές ομάδες προτίθενται να επιδιώξουν συνέργειες με επιχειρήσεις και τους λόγους για τους οποίους θα προβούν σε κάτι τέτοιο, το 24,1% των ερευνητικών ομάδων θα επιθυμούσε την επιχειρηματική συνεργασία, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί περαιτέρω η συνέχιση της έρευνας. Ακολουθεί σε συχνότητα η απάντηση που αφορά την αναζήτηση χρηματοδότησης από τις επιχειρήσεις για να εφαρμοστούν τα αποτελέσματα της έρευνας σε προ-ανταγωνιστικό/προ-εμπορικό επίπεδο, όπως η κατοχύρωση διανοητικής ιδιοκτησίας και η προτυποποίηση (14,5%), καθώς και για την εμπορική εφαρμογή των αποτελεσμάτων της έρευνας (10,9%). Αξίζει να τονιστεί πάντως ότι στη συγκεκριμένη ερώτηση εντοπίστηκαν αρκετές απαντήσεις εντός των ίδιων ερευνητικών ομάδων που ήταν μεταξύ τους αντικρουόμενες, γι' αυτό και τα ποσοστά του διαγράμματος που ακολουθεί είναι σχετικά χαμηλά (Διάγραμμα 27).

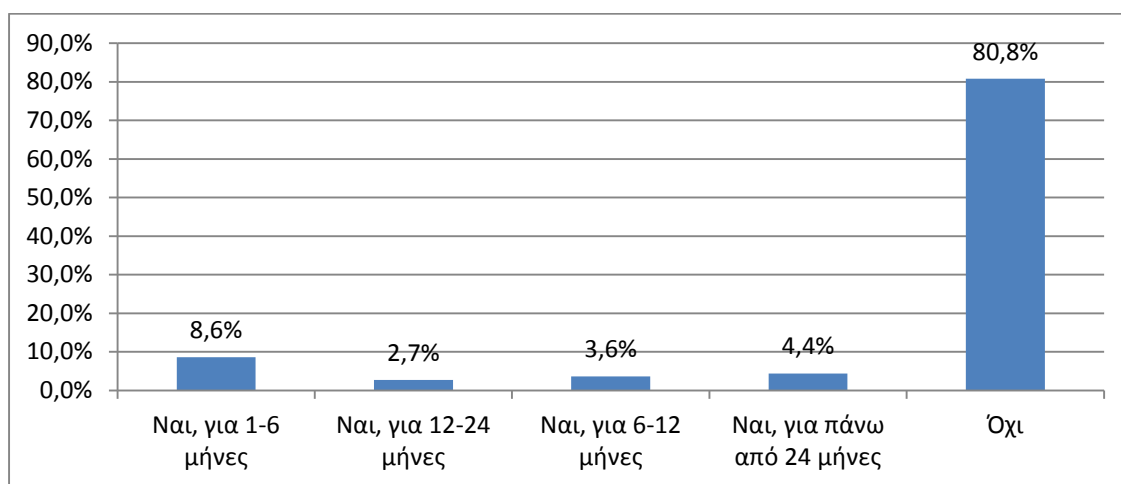
Διάγραμμα 27: Κατανομή ερευνητικών ομάδων ανάλογα με τον λόγο για τον οποίο οι ίδιοι προτίθενται να αναζητήσουν συνεργασία με επιχειρήσεις (ως % των αποκρίσεων ανά ερευνητική ομάδα)

4. Στοιχεία που αφορούν τη συμβολή της Δράσης στην αποτροπή του φαινομένου της «διαρροής εγκεφάλων»

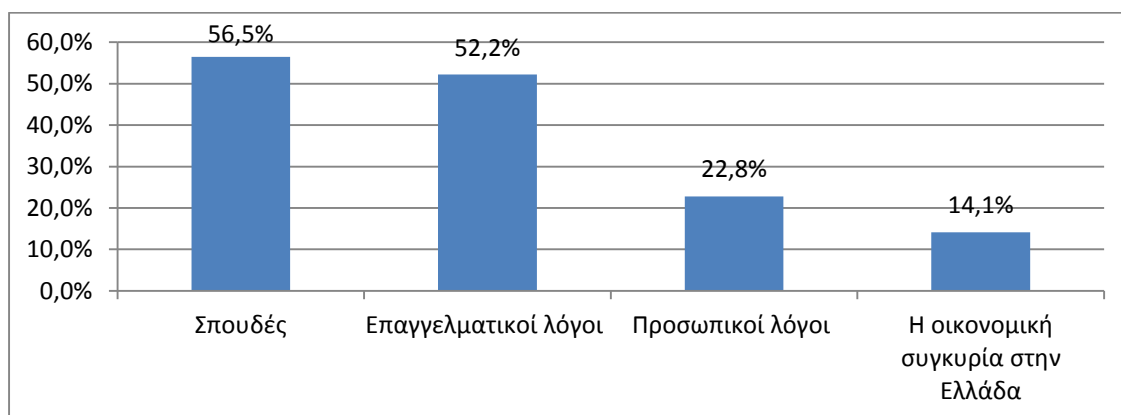
Όπως προέκυψε από τις απαντήσεις των ερευνητών, η πλειονότητα (80,8%) δεν διέμεινε στο εξωτερικό τα τελευταία πέντε έτη,³ το 8,6% των ωφελούμενων διέμεινε στο εξωτερικό για ένα διάστημα μεταξύ 1-6 μηνών και το 4,4% για πάνω από 24 μήνες (Διάγραμμα 28).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με το εάν διέμειναν στο εξωτερικό τα πέντε τελευταία έτη (ως % των συμμετεχόντων)

Ως προς τον λόγο της παραμονής όσων διέμειναν κατά το παρελθόν στο εξωτερικό, το 56,5% απάντησε ότι έκανε αυτή την επιλογή για εκπαιδευτικούς λόγους και το 52,2% για επαγγελματικούς λόγους (Διάγραμμα 29).

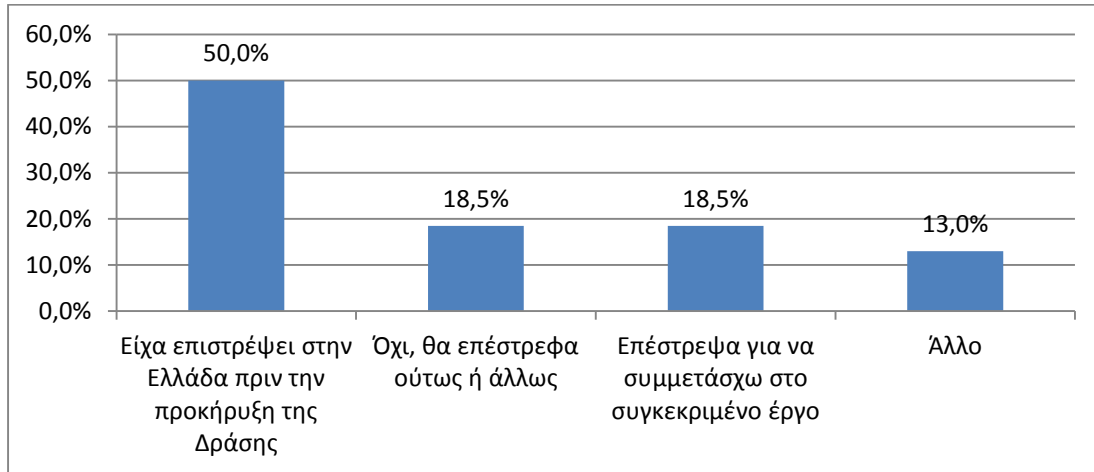
Διάγραμμα 29: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με τον λόγο μετεγκατάστασής τους στο εξωτερικό (ως % των συμμετεχόντων που διέμειναν στο εξωτερικό τα πέντε τελευταία έτη)

³ Η συγκεκριμένη ερώτηση αφορά περιπτώσεις στις οποίες ο χρόνος παραμονής είναι μεγαλύτερος από δύο μήνες και για οποιαδήποτε άλλη αιτία εκτός από λόγους αναψυχής.

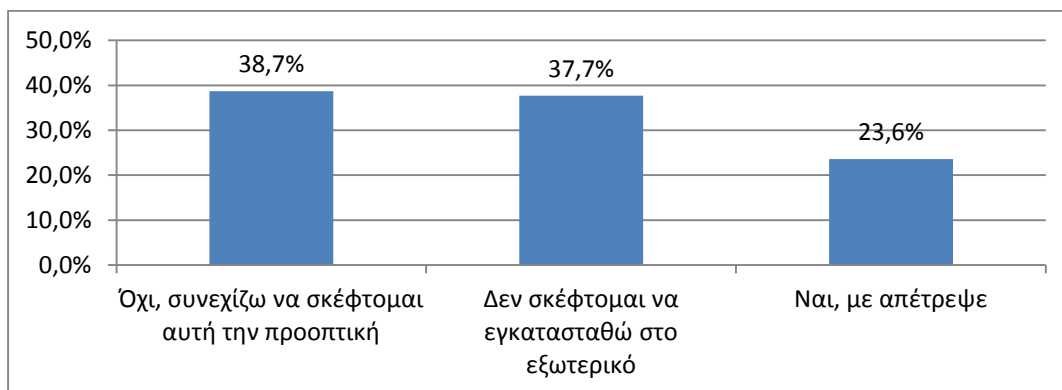
Όσον αφορά τους λόγους της επιστροφής τους στην Ελλάδα, το 50,0% είχε ήδη επιστρέψει πριν από την προκήρυξη του Α' κύκλου της Δράσης (ΕΔΒΜ34), το 18,5% επέστρεψε για να συμμετάσχει στη Δράση, ενώ το ίδιο ποσοστό απάντησε ότι σχεδίαζε να επιστρέψει στην Ελλάδα είτε προκηρυσσόταν η Δράση είτε όχι (Διάγραμμα 30).

Διάγραμμα 30: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με τον λόγο επιστροφής τους στην Ελλάδα από το εξωτερικό (ως % των συμμετεχόντων που διέμειναν στο εξωτερικό τα πέντε τελευταία έτη)

Στο Διάγραμμα 31 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι απαντήσεις των ερευνητών σχετικά με την επίδραση της Δράσης στην προοπτική μετεγκατάστασής τους σε χώρες του εξωτερικού. Σύμφωνα με τα στοιχεία, το 38,7% συνεχίζει να σκέφτεται την προοπτική μετεγκατάστασης στο εξωτερικό παρά τη συμμετοχή του στη Δράση, το 37,7% των ερευνητών δεν εξετάζει καθόλου αυτό το ενδεχόμενο, ενώ για το 23,6%, η συμμετοχή τους στη Δράση τους απέτρεψε από την ιδέα να μεταναστεύσουν στο εξωτερικό.

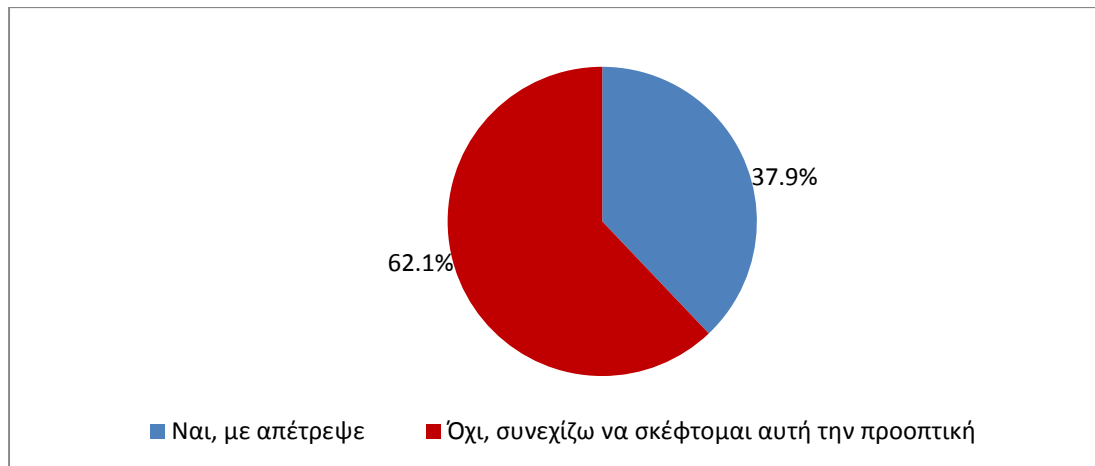
Διάγραμμα 31: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με το εάν η συμμετοχή τους στη Δράση τους απέτρεψε από την αναζήτηση επαγγελματικής αποκατάστασης στο εξωτερικό (ως % των συμμετεχόντων)

Στο Διάγραμμα 32 απεικονίζονται οι απαντήσεις των δύο κατηγοριών των ωφελούμενων, εκτός από εκείνους που δεν εξετάζουν καθόλου την περίπτωση μετεγκατάστασής τους στο εξωτερικό. Σύμφωνα με τα ευρήματα, ένα αξιόλογο ποσοστό των ωφελούμενων που ενδιαφέρονταν να μετεγκατασταθούν στο εξωτερικό δήλωσαν ότι συνεχίζουν να σκέφτονται

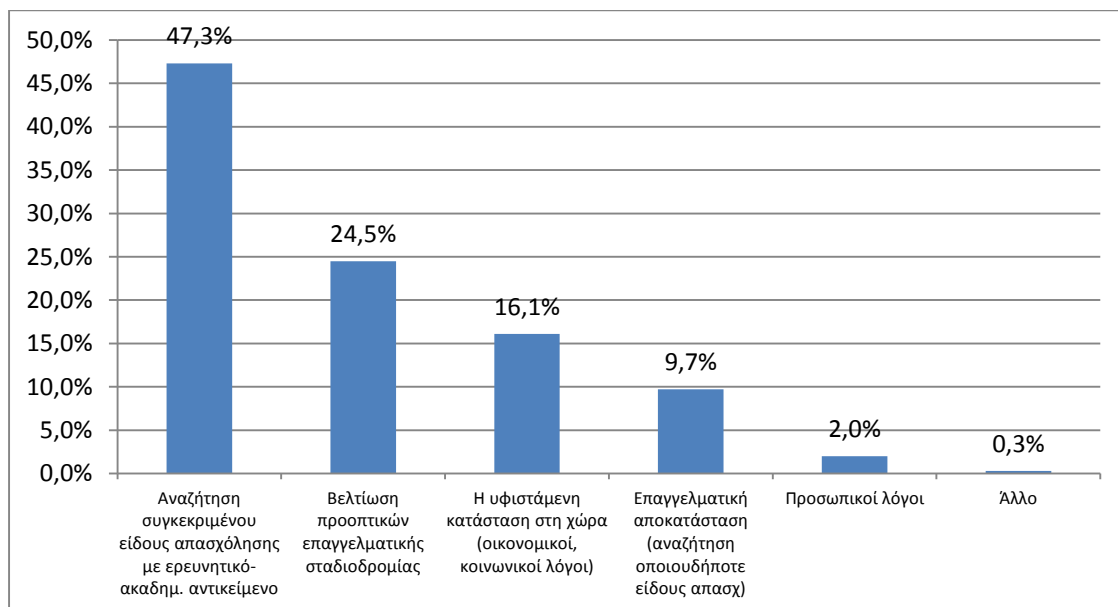
αυτή την περίπτωση παρά τη συμμετοχή τους στη Δράση (62,1%), ενώ για το 37,9% η συμμετοχή στη Δράση λειτούργησε αποτρεπτικά ως προς μια τέτοια προοπτική.

Διάγραμμα 32: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με το εάν η συμμετοχή τους στη Δράση τούς απέτρεψε από τη μετεγκατάσταση στο εξωτερικό (ως % των συμμετεχόντων που σκέφτονταν/σκέφτονται τη μετεγκατάσταση στο εξωτερικό)

Οι λόγοι για τους οποίους οι ερευνητές σκέπτονται να μετακινηθούν στο εξωτερικό σχετίζονται κυρίως με την αναζήτηση κάποιας απασχόλησης που να συνδέεται με την ερευνητική τους δράση (47,3%), καθώς και με την επιδίωξη καλύτερων προοπτικών για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία (24,5%) (Διάγραμμα 33).

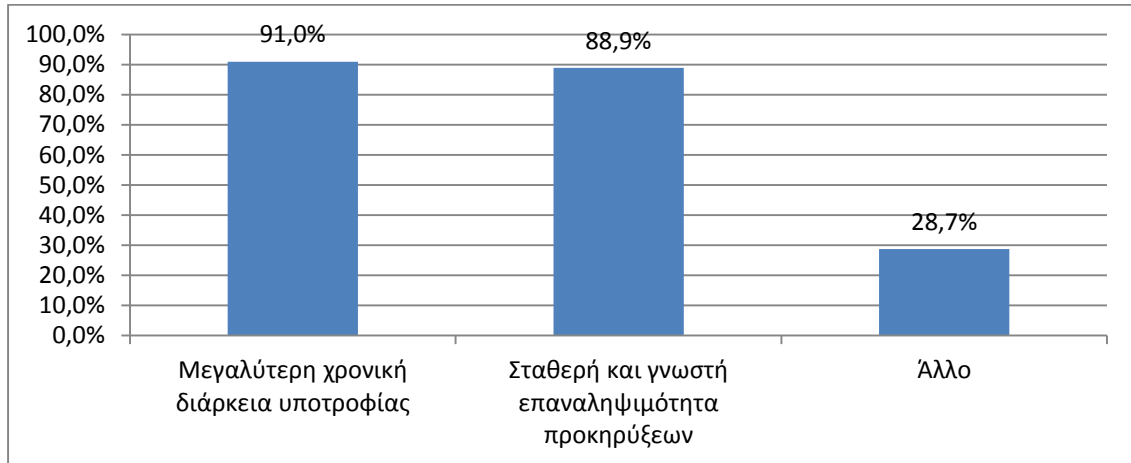
Διάγραμμα 33: Κατανομή ερευνητών ανάλογα με τον λόγο (εκ νέου) μετεγκατάστασής τους στο εξωτερικό (ως % των συμμετεχόντων που σκέφτονται τη μετεγκατάσταση στο εξωτερικό)

Σύμφωνα με τους ερευνητές, ως προς το ζήτημα της αντιμετώπισης της φυγής του ανθρώπινου δυναμικού υψηλών ακαδημαϊκών προσόντων στο εξωτερικό, η επέκταση της χρονικής διάρκειας του έργου (ποσοστό 91,0%) και η σταθερή και γνωστή επαναληψιμότητα των συναφών προκηρύξεων (ποσοστό 88,9%) αποτελούν τους παράγοντες που θα

μπορούσαν να αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά το φαινόμενο αυτό, σε σχέση με την υλοποίηση της συγκεκριμένης Δράσης.

Διάγραμμα 34: Παράγοντες για την αντιμετώπιση του φαινομένου της «διαρροής εγκεφάλων» (ως % των συμμετεχόντων)

Άλλοι παράγοντες τους οποίους οι ερευνητές ανέφεραν ως ικανούς να συμβάλουν στην αντιμετώπιση του φαινομένου της «διαρροής εγκεφάλων» σε αντίστοιχες μελλοντικές δράσεις είναι ενδεικτικά οι ακόλουθοι:

- Συμμετοχή σε νέες συνέργειες με άλλους ερευνητικούς φορείς.
- Επαρκής χρηματοδότηση για ερευνητικές υποδομές.
- Μεγαλύτερο ύψος χρηματοδότησης (υψηλότερη αμοιβή).
- Ευνοϊκότερη κάλυψη ασφαλιστικών εισφορών/ένταξη σε άλλο καθεστώς από αυτό του ελεύθερου επαγγελματία.
- Ενδυνάμωση των ΑΕΙ και των ερευνητικών κέντρων της χώρας με νέα μέλη ΔΕΠ και νέους ερευνητές με σταθερή σχέση εργασίας.
- Σαφές χρονοδιάγραμμα σχετικών προκηρύξεων καθώς και προκηρύξεις που θα επαναλαμβάνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Το Έργο υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης μετά από σχετική ανάθεση από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΚΤ, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

